

Primorski List

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

Izhaja vsaki četrtek ob 5. pop. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Cena za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone. Za manj premožne 4 krone za celo leto.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
IVAN BAJT.
Tisk. »Narodna tiskarna« v Gorici.

Naročnino in oznanila sprejema upravnništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Namski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 10 vin.
Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Govor

Nj. Em. kardinala dr. Missie.

Ko je dr. Šusteršič, predsednik II. kat. shoda v Ljubljani, že sklenil zadnje slovesno zborovanje in ob enem kat. shod, vzdignil se je še kardinal dr. Missia ter stopil na govorniški oder.

Preteklo pa je dolgo časa, predno je mogel govoriti. Opisati navdušenje, s katerim so ga zborovalci pozdravljali, oceniti ovacije, katere so mu prirejevali, to je naravnost nemogoče. — Vzoriti kardinal je ogovoril zborovalce s prisrčnimi besedami: Predsednik shoda je izvršil že svojo dolžnost ter se zahvaljeval vsem, ki so pripomogli, da se je drugi slovenski katol. shod izvršil tako sijajno, tako veličastno, ob navzočnosti tolikih množic slovenskega naroda. Moja dolžnost je, da se za prireditelje te pomenljive manifestacije katoliške zavesti v prvi vrsti zahvalim pokrovitelju shoda, presvetemu knezonadškofu ljubljanskemu dr. Antonu Jegliču. Vaš vzorni, neumorno goreči škof, ki žrtvuje samega sebe v ljubezni do Boga, do cerkve, do škofije, do bližnjega, on je vsodbujal, on je vodil, on dosegel, da se je te dni s tako lepimi vspeli vršil drugi slovenski katoliški shod. Njemu za Bogom naša najiskrenejša zahvala. (Urnebesno pritrdjevanje). Hvala vsem, ki so svojega škofa tako krepko podpirali, hvala vam, vrli zborovalci, vsi, ki ste se v tako nepričakovano obilnem številu udeleževali zborovanja katoliškega shoda. Treba vam je bilo zato prinašati raznih žrtev; poleg gmotnih tudi duševne, izpovedali ste s tem svoje katoliško prepričanje, premagali ste moralni bojazen in strah pred svetom, pretrpeli ste mnogi trpega zbadanja, krivičnega očitjanja od raznih nasprotnikov krščanskega mišljenja in življenja, a premagali ste vse težave ter prišli na shod. Prepričan sem, da tega nikomur izmed vas ni žal, da se vsi stežete vesele in srečne, da ste mogli bratje enih mislij, istega navdušenja, istih dobrih sklepov za bodočnost, v prijazni ljubezni nekaj dni drug drugega spodbujati in krepiti za krščansko življenje.

Sklenilo se je na shodu mnogo lepega in dobrega. Seveda se vsi sklepi ne bodo tako kmalu in povsod izvedli, kakor bi si to želeli v ime in prosep dobre stvari, kateri so namenjeni, vendar sem prepričan, da se bo, da se je že mnogo doseglo. Polni ste vsi zborovalci svetega navdušenja za sklepe katoliškega shoda, to je prvi, zelo pomenljivi sad. Sreča so pridobljena, so vneta, le netite tudi nadalje ta ogenj navdušenja in širite ga vsepovsod. Tako se bo srečno pričelo delo srečno nadaljevalo in srečno završilo v vedno lepših sadovih. Za drugi vspeli, katerega smemo tudi že sedaj za belježiti, moramo biti hvaležni nasprotnikom shoda. Marsikateri izmed vas moral je trpeti vsled njih napadov, a pokazal je svojo katoliško značajnost, in z veseljem pretrpel psovke, katere je moral preslišati zaradi svoje katoliške zavesti. Kakor so bili nekaj apostoli veseli, ko so mogli trpeti zavoljo Imena Jezusovega, tako so tudi mnogim izmed vas taki napadi rodili iskrenega veselja in utrdili v vas navdušenje za sveto stvar. Ako se je kdo izmed pričujočih ogibal katoliškega gibanja, a se je te dni udeležil katoliškega shoda, gotovo je, da je že pahnul od sebe vsako bojazen ter da bo stal v prihodnje v prvih vrstah krščanskih borilcev.

Kot prelep vspeli katoliškega gibanja pozdravljam naše vrle katoliške akademike. Koma pač bi ti nadobudni mladi moške ne izsilili za se spoštovanja, ako je gledal zadnja leta, kako so ti naši visokošolci povsod pogumno nastopali kot katoličani, kako se niso nič menili za razne krivične napade po listih in drugod. To nevstraheno izpovedavanje katoliške zavesti od strani naših visokošolcev, to je velika, to je krasna pridobitev, za katero ne moremo nikdar dovolj zahvaliti dobrega Boga.

Se jednega vspela tega shoda se izredno radujem, to je učiteljska „Sloveskova zveza“, ki se je uprav ob shodu zasnova in sicer s prav srečnim, za prihodnost upolnolnim začetkom. Veseli me prav posebno, da se učiteljstvo naše zadnji čas pogumno oprijemlje katoliške zavesti; temu se radujem vzlasti radi tega, ker verni učitelj veliko lažje in veliko uspešneje vrši svoj vzvišeni posel v šoli, kakor učitelj, ki nima vere in ljubezni do Boga. Tembolj je to hvalevredno, ker katoliško-misleče učiteljstvo živi mej nami v težavnih razmerah ter je izpostavljeno najhujšemu napadanju; ako se vkljub takim razmeram mnogi učitelji in učiteljice otresajo vsake lajzarni in zavodno nastopajo kot verni krščanski učitelji, je to njim v posebno čast, šoli pa v veliko korist, s takim značajnim nastopanjem si končno morajo pridobiti tudi spoštovanje nasprotnikov.

To so prelepi sadovi katoliškega shoda, za katere moramo milemu Bogu iz dna duše biti hvaležni.

Delati treba vztrajno vsakemu na svojem mestu, da se pokažejo še drugi sadovi katol. shoda. Zato pa vsem priporočam jedinstvo, ker v jedinstvi je moc, ker je nam združenim pri delu zagotovljena božja pomoč. Zato bodite jedini, ako ste jedini, veljajo vam vzlasti besede Gospodove: Ne bojte se, jaz sem svet premagal! Bodite potrpežljivi! Ne da se vse na enkrat storiti. Hiša se ne zgradi jeden dan in drevo ne pade na prvi mahlejš. Le vztrajnemu delu je vspeli zagotovljen. Bodite potrpežljivi tudi z onimi, ki niso naših mislij, ne povračajte jim jednakega iz jednaki, ker s mirnim prenašanjem, s potrpežljivostjo se tudi pri takih doseže največ vspeli. Vaše nastopanje naj bode povsod mirno, premišljeno, vztrajno in potrpežljivo, tedaj bo Bog blagoslovil vaše delo.

Blagoslova ste me prosili po svojem predsedniku. Iz srca rad vam ga v imenu božjem podelim. Blagoslov božji je za nas prevažen, vsaj vse dobro prihaja od zgoraj, da je delo uspešno treba človeka, da je izvršuje, in Boga, da je blagoslovilja. Z delom treba da je spojena molitev. Z našim delom naj se torej vedno družijo molitve, tedaj bo katoliški shod, katerega završujemo z blagoslovom božjim, rodil najlepših sadov.

Tedaj pa so zborovalci na kolenih prešli slovesen blagoslov, podeljen po vzoritem kardinalu Slovesen je bil ta trenotek in tako ginljivo — pretesljivo, da je le malo komu izmed zborovalcev vsled skrivnostno sladkega ginjenja ostalo oko suho.

Naša Slovenija.

(Misli po II. kat. shodu).

Slovenski katoliški shod je bil res veličastno zborovanje. Videli smo vze razne katoliške shode, ali lahko rečemo,

da ne še tolikega, ko je bil naš slovenski shod 10. do 13. t. m. To je bil tabor 4 do 5.000 navdušenih mož iz vse Slovenije in iz vseh stanov, da smemo po pravici reči: da v tem taborju je Slovenija.

Sijajen je bil tudi I. katoliški shod, ali veselje in navdušenje zborovalcev ni bilo tako občno ko zdaj. Pri pretresovanju resolucij v odsekih se je pokazala needinost in celo odpor, ki je bil za uspehe celega shoda zelo usoden. Duhovščina sama ni bila še edina med seboj, drugi stanovi pa sploh niso prišli na shod kot stanovi in množica je bila sicer po ogromni večini zložna in navdušena ali premalo organizovana.

Vse drugo lice je imel II. katoliški shod. I. Sešli so se res zastopniki iz vseh slovenskih pokrajin. Do števila nam ni, ali važno je, da so prišli voditelji naroda in da so prišli iz prepričanja. Iz Štajerskega sta prišla državna poslanca vit. Berks (podpredsednik zbora), Žičkar, in več drugih vplivnih mož, kakor dr. Matek, dr. Medved. — Iz Koroške so bili vrli narodni buditelji: Rozman, Podgore, Treiber, dr. Ehrlich in drugi. Iz Goriškega: dr. Gregorčič. Iz težne Istre: dr. Matko Laginja zastopnik in voditelj naroda z lepo vrsto narodnih sotrudnikov.

2. Zastopani so bili vsi stanovi. Duhovščina je prišla iz vseh dekanatov in je pokazala v vseh odsekih lepo složnost. Učitelji so prišli iz prepričanja, da mora učiteljstvo stati na krščanski podlagi in da je za blaginjo slovenskega naroda neobhodno potrebno, da se nasprotstvo nad duhovniki in učitelji vblaži in poravna. Ta misel velja več ko število, ta misel ima bodočnost. Druga svetna inteligenca je bila dovolj zastopana in v predsedstvu zbora so bili sami odlični lajki: dr. Šusteršič, dr. Laginja, vitez Berks, dr. Vencajz. Ali upanje II. slov. kat. shoda je bila vrla „Danica“, družba mladih visokošolcev, kateri bodo, ako Bog da, čez nekaj let voditelji našega naroda. Tudi tukaj nam ni do števila ampak do idej, katere vodijo vrle mladeniče in te ideje imajo bodočnost. Ljudstvo samo je prišlo na shod iz prepričanja in je prišlo organizovano v društvih, katerih je bilonad 300.

Med vsemi stanovi pa je vladalo sporazumljenje in zaupanje, na celem shodu ni bilo slišati ene žale besede. In lahko tudi rečemo, da so se vsi zborovalci vračali v domovino brez žale misli v srcu.

3. Vse te slovenske pokrajine in vsi ti slovenski stanovi so zborovali pod vodstvom od Boga nam postavljenih vladik (škofov) in knezov naših. Bili so z nami tudi na I. kat. shodu in so nam govorili z gorečo besedo, ali takega navdušenja niso zbudili in tudi niso našli takega zaupanja ko zdaj. Ko je knez-škof dr. Jeglič nastopil smo mislili, da ljudstvo ne more pokazati večjega veselja, ali ob govoru knezaškofa dr. Napotnika je navdušenje še bolj vskipelo, a ko je prišel Njega Eminenca kardinal dr. Missia, je bilo vse občinstvo po koncu od veselja. Bil je pretresljiv prizor, ko je ob prihodu vladik k slovesnemu zborovanju predsednik dr. Laginja izpregovoril: „Bili smo dosedaj vajeni gledati cerkvene vladike izvršujoče svoje apostolske posle v cerkvi. Sreča nam je mila sedaj, da jih pozdravljamo v naši sredi, to daje značilni pečat katoliškemu shodu. Biskupi (škofje) so tu, verniki so tu, tukaj je

torej zbrana cerkev v najlepši jedinstvi, v najvzorniši harmoniji“. Ta solidarnost naroda s cerkvenimi poglavarji pa je gotovo znamenje, da je katoliško-narodna organizacija na pravi podlagi in da ima bodočnost.

4. Katoliški shod pa ni bil le vrsta navdušenih govorov, ki bi bili vzbudili trenutno gorečnost množice, ampak je bil shod resnih in treznih razprav. Shod je razpravljal in sprejel obsežen program, ki obsega vse točke narodnega življenja. V tem programu je načrtano delo slovenskega ljudstva za deset let.

Ako torej pregledamo in vpoštevamo vse činitelje shoda in misli, ki so ga vodile, smemo z dobro vestjo reči: V taborju katoliškega shoda je bila vsa Slovenija, v programu katoliškega shoda je program celega naroda. Liberalci bodo mogli temu taborju nagajati, ali razgnati ga ne bodo mogli. A ker vemo, da je tudi med liberalci veliko takih, ki sami za se dobro hočejo slovenskemu narodu, je prosimo, naj rajše sodelujejo, ko nagajajo, ko vidijo, da je narod v ogromni večini organiziran in združen pod katoliško-narodno zastavo. Če bi se to zgodilo, tedaj bi bila Slovenija kulturno edina in misliti bi smeli tudi vže o politični edinstvi. Bog daj to spoznanje našim liberalnim nasprotnikom.

Dr. Jožef Pavlica.

Shod na Goričici pri Rebku.

V dan 16. t. m. t. j. v nedeljo popoldne vršil se je zaupni shod, kojega je sklical v imenu društva „Sloge“ velečasti g. dr. Anton Gregorčič.

Tega shoda se je udeležilo lepo število gospodov, unetih za dobro milega nam naroda.

Pri shodu smo videli č. g. bližnje duhovnike, učitelje in mnogo posestnikov.

Veleč. g. dr. Gregorčič, predsednik društva „Sloge“, otvoril zbor, razložil postavne določbe taci shodov.

Pojasni, zakaj je sklical zaupni shod — a ne javnega.

Omenja pa, da se shoda lahko udeleži vsak dobronamerni in v ta namen se lahko oglasi za vstopnico.

Povabi one, ki bi vstopnice ne imeli, naj se za to javijo.

Dnevni red shoda je:

I. Položaj v državi,

II. Položaj v deželi,

III. Kakšna naj bo naša politika v sedanjih razmerah.

Govorili so gg. dr. Gregorčič, ki je žel burno odobravanje, dr. Jožef Pavlica, nadučitelj Rustja, Ant. pl. Monari, Vovk, podžupan iz Dobravelj, B. Grča, župnik, Berbuč, posestnik in Sela in Leban iz Črnič. Zborovalci na to z burnim živim klici počaste svojega voditelja č. g. dr. Gregorčiča.

Razšli smo se v zavesti, da naše ljudstvo je verno, pozna svoje prijatelje in jih časti. Tako ljudstvo ne pogine.

Shod v Dutovljah.

Namen.

Oj visokost prvaških glav, Težkih od narodnih težav! Levstik.

V „Soči“ smo čitali, da sta sklicala dr. Tuma in Gabršček shod v Dutovlje, da bi podučila Kraševce o akciji za nove trtne nasade. Imela sta na

dnevnem redu tudi druge točke, toda ta je ljudij najbolj nikala. Samo iz Tomaja je prišlo z vrlim gosp. Černe-tom ml. okolu 300 mož. V novejšem času se zlasti ljudje zanimljejo o cepljenju ameriškanskih trtnih podlag. Ljudje so željno pričakovali, kako bosta Tuma in Gabršček govorila o cepljenju v zeleno. Zavoljo tega se je zbralo na dvorišču g. Štoka hitro po večernicah mnogo ljudij, okolu 500.

Začetek.

Prvaki si pomigajo,
V očeh jim iskro švigajo.
Levstik.

Vlado je zastopal vladni komisar g. Mozetič. Dr. Tuma in Gabršček sta ponosno gledala okolu sebe. Prišlo je na shod tudi nekaj privržencev narodno-napredne stranke, t. j. dolžnikov „Gor. ljud. posojilnice“. Dr. Tuma se vzdigne z nekoliko bledim obličjem in predlaga volitev predsednika. Narodni naprednjaki so hoteli imeti za predsednika g. Štoka. Temu pa so se odločno uprli drugi zavedni zborovalci, ki so zahtevali gosp. Černeta ml. ali pa č. g. dekana Silo, ki je bil tudi prihitel na shod, da bi se glede svojih trnih nasadov kaj podučil. Vladni komisar je začel šteti, toda prav sešteti ni bilo mogoče na noben način. Tu je zavlada splošna zmešnjava. Dr. Tuma in Gabršček sta se hitro prepričala, da s shodom ne bo nič, ker je bilo več ko dve tretjini njima nasprotnih zborovalcev. Narodni naprednjaki so začeli strašno razsajati. Odlikovali so se posebno Gabršček, dr. Treo iz Postojne in pa nadučitelj Kosovel. Gabršček je žugal s klofuto nekemu duhovniku in je vzdignil roko proti č. g. kuratu Štrancarju iz Štanjela. Kričal je, da bodo kolar in črno suknjo duhovnikom raztrgali, ako ne odnehajo. Toda zavedni zborovalci so brž priskočili ter pokazali svoje krepke pesti, kar je hitro pomagalo. Miru pa ni bilo mogoče več napraviti. Vladni komisar g. Mozetič je nekoliko počakal, potem pa razpustil zborovanje.

Kdo se je odlikoval?

Poleg Gabrščeka se je na shodu odlikoval tudi nadučitelj Anton Kosovel iz Sežane. Kakor znano, je narodno-napredna stranka poleg g. Bajca, nadučitelja v Renčah (ki se pa gospodom naprednjakom lepo zahvaljuje za njih počestčenje!), izvolila kot svojega zaupnika edino le nadučitelja Kosovela. Gospodje naprednjaki so brž od začetka zavohali pri tem možu veliko naprednost. In res! Mož se izkazuje prav dobro! Na shod v Dutovlje, je bil pripeljal tudi nekaj Sežancev. Kazal je očitno svoje simpatije do „Soče“ in antipatije do farjev. Sicer pa moramo reči, da g. nadučitelja spoštujemo in upamo celo, da bo v kratkem času izprevidel, v kako družbo je zašel. Tudi med učiteljstvom se je začelo svitati in kmalu bo treba z lučjo iskati učitelja, ki bi bil s „Sočino“ stranko.

LISTFK.

Štiri rimske patriarhalne cerkve

(Piše J. K.)

Ko smo spoznali imenitnost lateranske cerkve, oglejmo si jo nekoliko. Pročelje je med najlepšimi rimskih cerkv; narejeno je iz rezanega kamena traventina, nekakega peščenca ali brusnika, v renesansko baročnem slogu. V dveh nadstropjih vidimo po pet velikih arkad ali odprtih, kakor velikanskih vrat ali oken, ločijo jih polstebri in leženi; na vrhu je kamenita ograja, kakor pri cerkvi sv. Petra ali pri grof Atemsovi palači na Kornju v Gorici; na ograji je 14 svetnikov, na sredi, na vzvišenem prostoru, Odršenik s križem. Na desni strani cerkve je lateranska palača v kateri so zdaj le muzeji. Po laški garancij-ski postavi so tudi to palačo še pustili papežu. Tudi skoraj vse rimske cerkve so prepustili papežu; zato vidimo na uhodih v cerkve papežev grb. Papež je intubuliran na cerkve. Nekatere cerkve n. pr. Panteon je vlada proglasila kot narodno premoženje; nekatere papeževe palače, n. pr. Kvirinal, je dobil laški kralj.

Toda stopimo v cerkev. Najprej pridemo v veliko vežo iz katere vodi pet vrat v pet ladij velikanske cerkve, skrajna

Zaupni pogovor.

Prvaki modri se gosté,
O svojej slavi govoré.
Levstik.

Po sklepu zborovanja so orožniki spraznili dvorišče. Dr. Tuma in Gabršček pa sta se še zaupno pogovarjala s svojimi privrženci, večinoma Sežanci. Na želodec jima je bil zlasti dr. Gregorčič in pa ti sakr. farji. Izprevidela sta, da na Krasu ni mesta za narodno-napredne zmote, ker so Kraševci vrli narodnjaki in dobri kristijani.

Dva krščansko misleča učitelja sta se bila vrinila k zaupnemu pogovoru, ali ker nista držala jezička za zobci in ker je A. F. ugovarjal predsedniku ko je otepala črne suknje, bila sta izgnana iz beznice s kričanjem, žvižganjem in tule-njem. Učitelja sta smehlajaje zapustila to olikano društvo.

Predsednik shoda je tako vrlo napreden, da v visoki starosti ume črne suknje otepati prav po Tumi in Gab. uzorcu.

Konec.

Ljudje, ki so bili na shodu, so odhajali ogorčeni nad nedostojnim vedenjem Gabrščeka in drugih naprednjakov. Ta shod je okrepil zavednost med kraškim ljudstvom.

G. Štok je bil zelo nevoljen, da ni mogel predsedovati. Imel je v roki borovo vejo, s katero je mahal okoli sebe ter upil, da so duhovniki sami lumpi in da bodo spravili ljudi v pekel. Kaj pa je nameraval z borovo vejo? Bržkone je hotel dr. Tuma na njej ljudem praktično kazati, kako se trte cepijo v zeleno.... To bi se bilo gotovo zgodilo, da ga niso Kraševci postavili na suho....

K sklepu kličemo vrlim katoliškim možem kršnega Krasa: Bog vas živi, vrli možje, ki ste v nedeljo zapodili v beg svojega sovražnika. Vaš nastop in vaš izgled naj najde povsod mnogo posnemovalcev!

Nove volitve za državni zbor.

(Dalje.)

Oznanilo. Z ozirom na Najvišji patent od 7. septembra 1900, s katerim so se ukazale splošne nove volitve za poslansko zbornico državnega zbora, po določbah postav od 2. aprila 1873 drž. zak. št. 40 in 41, potem od 4. oktobra 1882 drž. zak. št. 142 in od 14. junija 1896 drž. zak. št. 168 in 169 ukazuje se glede teh volitev to le:

Za pokneženo grofijo Goriško in Gradiščansko: I. Splošni volilni razred. Vsi državljani možkega spola, kateri, ne da bi bili vpisani v občinskih volilnih imenikih, zahtevajo volilno pravico, morajo prijaviti in dokazati to svojo pravico v občinskem uradu svojega bivališča in sicer najdalje v roku osem dni od dneva razpisa teh volitev v občini.

vrata na desni so sveta vrata. Skozi ta vstopimo, da se udeležimo odpustkov sv. leta. Ker smo že pri teh vratih, naj opomnim, da imata dva stebra blizu njih, ki si stojita nasproti v dijagonali, čudno lastnost, da kdor posluša pri ednem sliši tudi najmanjše šepetanje pri drugem. Oba sta namreč tako polkrožno izdolbena, da se glasni valovi odmeva popolnoma ulovijo v nasprotni duplini. Seveda se ta poskus napravi nazadnje, ker najprej resnoba, potem šala.

Gremo naravnost h konfesiji pred velikim altarjem. Tam odmolimo, potem si ogledamo altar. Ta altar je edini, ki nima ostankov sv. mučenvev. Ni jih treba, ker altarna miza sama mu podeljuje zadostno svetost. Ta miza iz smekovine je ravno tista miza, na kateri je maševal sv. Peter in njegovi nasledniki. Tudi ne sme na tem altarju drug maševati, ko le papež. Tisti dan, ko smo goriški romarji obiskovali to cerkev, je maševal nek kardinal, pa na drugem altarju, napravljenem začasno pred velikim. Ob tej priložnosti smo tudi slišali rimsko cerkveno petje, ki je tako posvetno, da se vsak nehote spomni črevljarja, čegar otroci imajo raztrgane črevlje. Orglje so na desni strani altarja, dajo se pa prepeljati, orglje in kor s pevci vred, ki so skriti za mre-

Volitev volilnih mož v splošnem volilnem razredu se ima vršiti pravočasno v posameznih občinah.

Izvoljeni volilni možje sodnijskih okrajev: Gorica, Kanal, Ajdovščina z voliščem v Gorici; Tolmin, Kobarid, z voliščem v Tolminu; Cerklje z voliščem v Cerklju; Bole z voliščem v Boleu; Gradiška, Kormin, Červignan, Tržič z voliščem v Gradiški; Sežana, Komen z voliščem v Sežani, volili bodo v omenjenih volilnih krajih dne 3. januarja 1901 enega poslanca.

II. Volilni razred kmečkih občin. Volitev volilnih mož tega volilnega razreda ima se vršiti pravočasno v posameznih občinah.

Izvoljeni volilni možje sodnijskih okrajev: Gorica, Kanal, Ajdovščina (volišče Gorica); Tolmin, Kobarid, Cerklje (volišče Tolmin); Bole (volišče Bole); Sežana, Komen (volišče Sežana) bodo volili v omenjenih volilnih krajih dne 9. januarja 1901 enega poslanca.

Izvoljeni volilni možje sodnijskih okrajev: Gradiška, Kormin, Červignan, Tržič bodo istotako dne 9. januarja 1901 volili enega poslanca in sicer v Gradiški.

III. Volilni razred mest. V ta volilni razred uvrščeni kraji in sicer: Gorica, Kormin, Gradiška, Červignan, Tržič, Oglej, Grad, Tolmin, Bole, Kobarid, Kanal, Ajdovščina, Sežana volili bodo dne 11. januarja 1901 enega poslanca. Pri tej volitvi je vsaki omenjenih krajev ob enem volilni kraj.

IV. Volilni razred trgovinske in obrtne zbornice. Trgovinska in obrtna zbornica v Gorici, ki voli skupno s kraji omenjenimi pod III enega poslanca, bodo izvršila to volitev na svojem sedežu dne 12. januarja 1901.

V. Volilni razred velikega posestva. Volilci tega volilnega razreda obsegajočega vso grofijo Goriško in Gradiščansko, bodo volili v Gorici dne 14. januarja 1901 enega poslanca.

Politični pregled.

Volitve za državni zbor bodo v drugi polovici decembra in v prvi januarja. Na Kranjskem bodo prvokrat v splošni in kmečki skupini voliti direktno t. j. brez volilnih mož. Volilno gibanje se je razvilo po vseh kronovinah. Krščanski socijalisti so vprizorili živahno volilno gibanje. Nemška narodna in liberalna stranka sta se združili za prihodnje volitve. Na Moravskem nastopijo češki narodni delavci nasproti socijalnim demokratom. Boj bode vroč. Ali pa se razmere v zbornici zboljšajo, je zelo dvomljivo. —

Volilni oklic mladočeške stranke je zelo vznemiril nemške liberalce. Volilni oklic poziva češki narod, da na volišču dokaže na nedvomen in določen način, da ne mara kloniti tilnika pred krivico in da odobrava taktiko, s katero so pričeli dosedanja zastopniki ljudstva.

žami, da jih vsaj ni videti, ko tako zelo necerkveno zvergole. Nad velikim altarjem se dviga visoki gotiški baldakin, ki se pa nikakor ne ujema s slogom cele cerkve. Gori je kamenita skrinja, v kateri hranijo glavi sv. apostolov Petra in Pavla. Dvakrat na leto ji izpostavijo očitnemu počestčenju.

Zdaj se obrnemo proti cerkvi. Glavna ladja je podobna oni v cerkvi M. B. Veče. Strop je lesen, kasetiran, krasno slikan in pozlačen. Na mesto okroglih stebrov so voglati, po 6 na vsaki strani, vežejo jih obokani prehodi, v vsakem teh velikanskih stebrov je kakor altarna vdolbina v renesanskem slogu in v njej marmornat kip apostolov. Vsak teh 12 kipov je stal 24.000 fr. Za glavnim altarjem je velik prostor, kor ali apsis imenovan. Slavno vladajoči papež Leon XIII. je l. 1889. dal ta kor raztegniti za 10 m., ga krasno prenoviti z marmornatim obzidjem, muzivičnimi slikami in barvnimi okni. Napis nam to pove. Vendar sv. Oče papež niso še videli tega svojega dela, ker se niso še ganili iz Vatikana, odkar so bili voljeni za papeža. Res hudo je, biti namestnik Kristusov, poglavar vesoljne cerkve, spoštovan in čiščen od celega sveta, pa vendar biti jetnik v lastni hiši. (Dalje pride.)

Češki narod ne opusti misli na posebno državno pravo, češki narod ne odstopi od svojih zahtev za samoupravo. To pa nemškimi liberalcem ne ugaja.

Cesar v Jaslu v Galiciji in odposlanstvo poljskih poslancev. Pohvalil je njih delovanje v drž. zboru. Povedal pa tudi, kaj čaka novi državni zbor, ako ne bode priden. Cesar je namreč rekel: „Razpust parlamenta in razpis novih volitev sta zadnji ustavni sredstvi, ki se jih posluži moja vlada“.

Zarota proti sv. Očetu. V Vatikani je vzbudila veliko vznemirjenje vest, da so zasledili zaroto proti papežu. Iz nekega zaplenjenega pisma je razvidno, da so ameriški anarhisti sklenili umoriti papeža. Vsem škofom je bila doposlana okrožnica, naj pazijo pri sestavi romarskih vlakov.

Vojna v Južni Africi je baje oficijelno dokončana. Predsednik Krüger je zapustil Transvaal ter se podal v Evropo, da bo poskusil pridobiti vlasti za posredovanje. Roberts je takoj po odhodu pozval Bure naj se udajo, ker drugače se bode z vsakim vjetnikom postopalo brez vsmiljenja. Dasi je oficijelna vojna končana, bodo boji še vedno trajali, ker se Buri nočejo udati. V zadnjih dneh je bilo več bojev, in so Buri celo zajeli železniški vlak. Popolne zmage angleško barbarstvo ne bode še tako hitro slavilo. Mogoče, da tudi za Angleže pride plačilni dan,

Vojna na Kitajskem. Z bojišča ni posebnega poročati. Ruske čete v Mandžuriji zmagovito prodirajo ob reki Amur. Rusi so zasedli staro kitajsko mesto Sakhalin, katero so prekrstili v Ilinski. V severnem Šantungu so se bokserji združili ter premagali redne kitajske čete. Sploh na jugu Kitajske zelo vre. Kitajska vlada je pooblastila Li-Hung-Čanga za pogajanja. Velevali stavijo zelo trde pogoje, a Kitajska bo morala vgrizniti v kislno jabolko. Nemcem pa pogajanja niso po volji, ker se čutijo prikrajšane v svoji slavi. Nemški Michel hoče tudi v Kini igrati prvo ulogo.

Novice.

Najviša zahvala. Nj. e. gospod cesarski namestnik je z razpisom 11. septembra t. l. št. 2322/6 naznanil, da je Nj. Veličanstvo presv. Cesar premilostno blagovolil zaukazati, naj se deželnemu glavarju izreče cesarska zahvala za častitanje, izraženo v imenu prebivalstva poknežene grofovine o priliki Njegovega rojstnega godu.

Oklic. Leta 1900 praznujemo sedemdesetletni rojstni god presvetlega našega cesarja in ob enem konec četrtega stoletja, od kar se je poknežena grofovina Goriško-Gradiška pridružila dednim deželam staroslavne Habsburške rodine. Ta srečna spojitve je dala povod deželnemu zboru, da je določil jubilejske praznike, na katerih bi se ta dogodek obhajal z največjo slovesnostjo in da je odredil deputacijo, ktera bi izprosila od presvetl. Cesarja najvišjo ljubav Njegove prisotnosti; ta se je premilostno dovolila. Njegovo Veličanstvo pride 29. t. m. predpoludne v naše glavno mesto in se pomudi tu do naslednjega dne. Izvrševaje prejeto nalogo, prireja deželni odbor tako sijajne svečanosti, da se ohrani še prihodnjim rodovom trajen spomin na to slavlje: zato pa je neobhodno potrebno, da čvrsto sodelujejo občinski zastopi, koji naj, kolikor možno, oživé deležbo s tem, da pošljejo deputacije iz svoje srede s spremstvom občanarjev, previdno zbranih iz sred ljudstva; ti naj se bodo pomikali lepo vredjeni sé svojimi načelniki proti Goriški železnični postaji, da bodo pri slovesnem vходу Njegovega Veličanstva v mesto dostojno zastopali prebivalstvo grofije na odkazanih mestih.

Vabi se županstvo, naj nemudoma skliče občinsko starestvo in sejo, da sklene o tej zadevi ter določi število svojih zastopnikov in občanarjev, ktere se obveže poslati. Dotični sklep naj potem takoj sporoči deželnemu odboru ter mu predloži sejni zapisnik. Tiste občine, ktere imajo svoje enakolične oblečene godbe in ognjegasce, ustrežejo želó, ako jih pridružijo svojim deputacijam. Kadar bode Nj. Veličanstvo uhajal v mesto, ločijo se

gospodje župani od svojih deputacij v namen, da se združeni z deželni poslanci v palači okrajnega glavarstva poklonijo presv. Cesarju. O tem izda deželni odbor pozneje še posebna navodila. — Deželni odbor. Deželni glavar Pajer.

Nj. Em. kardinal dr. Missia se je v ponedeljek zvečer vrnil iz Furlanije, kjer je delil sakrament sv. birmе. Ob tej priliki je obiskal tudi ječe v Gradski. Imel je na jetnike prisrčen nagovor v slovenskem in italijanskem jeziku. Opozoril jih je, da naj imajo svoj pogled vedno na križanega Jezusa, ki je po nedolžnem za nas grešnike trpel.

Vipavska železnica. Te dni se je mudil grof Alfred Coronini na svojem povratku iz Karlovih Varov na Dunaju ter je zopet potrkal pri odločujočih krogih radi Vipavske železnice. V svoje velike veselje je izvedel, da njegov mnogoletni naporni trud v tej zadevi bo imel v kratkem času najboljši uspeh. Omenjeni krogi so ga zagotovili, da se združi ta zadeva s prihodom cesarjevim v Gorico in s praznovanjem štiristoletnice ter da se oddaja gradbe in gradba sama kolikor možno pospeši, da vlada s tem pokaže svojo naklonjenost ljudstvu. V dobrih osmih ali desetih dneh se mora torej kaj zgoditi, ako niso dunajska zagotovila prazne obljube.

Pripravljalni tečaj za srednje šole odpre društvo „Šolski Dom“ v Gorici z dne 24. t. m., ako se oglasi do tedaj vsaj 20 plačujočih učencev. Šolnina znaša v tem tečaju od 2 do 4 gl. na mesec po premoženju učenčevih roditeljev. Prav revni, pa pridni učenci se šolnine oproste scela ali za polovico. Oglase sprejema vodstvo društvene ljudske šole.

Most čez Sočo pri Barki. Komisija je dne 12. t. m. končno potrdila načrt za ta most. Širino ceste pa, ki bo peljala na most, so povečali od 4 metrov na 5.

Na sv. Gori. V nedeljo sta imeli na sv. Gori dve Marijini dekliski družbi: Dreženska in Kamenjska, shod. Na predvečer je govoril č. g. Jožef Kalin, v nedeljo zjutraj po skupnem obhajilu č. g. Fr. Knavs, popoldne pa č. g. Jožef Kosec. Bog blagoslovi!

Iz Trsta. — D'Angeli, državni poslanec za Trst je stal pred kratkim pred sodnijo. Dokazala so se o njem ostudna dejanja, o katerih pravi sv. Pavel, da se jih med kristijani ne sme imenovati. Ker je bila stvar že zastarela — ni mogel biti več sojen. Iz sramote je pobegnil v Italijo. Bog te nesi!

— „Rudeči Prapor“ nam je nastavil zelo učeno vprašanje, da naj povemo, kaj je Bog prej ustvaril, ali jince ali kokoš. Odkritosrečno povemo, da se nismo niti upali lotiti tega vprašanja. — Zdaj so začele šole v Gorici. Pisec teh vrstic je stopil v drugi razred ljudskih šol in vprašal malega Tončka: „No, Tonček, povej mi, kedaj je Bog ustvaril kokoš?“ Tonček odgovori brz: „Bog je ustvaril kokoš peti dan.“ „Kako to?“, „Kokoš je ptica in petice je Bog ustvaril peti dan.“ „Kedaj pa je Bog ustvaril jajce?“ Tonček se nekoliko pomišlja, potem se odreže: „Jajca ni Bog ustvaril, jajce je znesla kokoš!“ Tončkov odgovor bo morda zadovoljil tržaške rudečkarje!

— „Delavsko podporno društvo“ v Trstu priredi dne 7. oktobra izlet v Ljubljano na I. slovensko umetniško razstavo. Ako se do 21. t. m. oglasi vsaj 200 udeležencev, oskrbijo poseben vlak.

— „Edinost“ bi se rada na vsak način izvila iz klešč, v katere smo jo stisnili. Pri tem pa je tako nerodna, da se vedno jasneje izdaja, da ni pisala o nas neresnice, ampak laž. V št. 221. pravi, da smo naredili retirado. Kako to? Kdor bere naš dopis v zadnjem listu vidi hitro, da smo zdaj najbolj pritisnili „Edinost“ v živo....

Dalje!
„Edinost“ piše v št. 193.: „Gospoda, ako je to res, ako je torej katoličanu brezpogojno prepovedano — naj bo že prilika taka ali taka — zahajati v drugo cerkev in na obrede druge vere, potem pa mora biti absolutno za-
branjeno (t. j. sv. katoliška cerkev mora zabraniti), zahajati v našo cerkev itd.“

Počasi! Gospodje okoli „Edinosti“ imajo v tej stvari zopet krive nazore. Tudi če bi nam sv. cerkev brezpogojno prepovedala zahajati na obrede druge vere — bi s tem še ne bilo rečeno, da bi morala absolutno braniti drugovercem hoditi v naše cerkve. Sv. katoliška cerkev, kot edino prava Božja cerkev, je poklicana, da skrbi — kolikor mogoče — tudi za krivoverce in razkolnike, da jih podučuje in vabi zopet v svoje naročje. Zato je še zeleti, da hodijo n. pr. drugoverci poslušat Božjo besedo, da hodijo v našo cerkev molit z drugimi katoličani! Sv. sakramentov pa kot krivoverci ne smejo sprejemati, kakor se samo o sebi razume!

„Edinost“ je tukaj mislila na tiste uradne udeležbe iz narodnih in političnih ozirov, katere res niso prida in včasih radi slabega obnašanja obsodbe vredne, toda njena trditev, kakor smo jo navedli, je splošna in radi tega kriva! (Dalje prih.)

Vtrojba. Vsem P. T. gg. učiteljem in znancem naznanjam, da bo trideseti posmrtni dan maša zadušnica po pok. Pavli Fabiani dne 27. t. m. ob 8½ uri v Gor. Vtrojbi v cerkvi sv. Jožefa.

Ed. Štrekelj vikar.

Učitelj v pokoju, ki ima še moči in veselje za poučevanje, dobi takoj mesto na zasebni ljudski šoli društva „Šolski Dom“ v Gorici. Plača po dogovoru. Prošnje naj se pošljejo društvenemu predsedništvu.

Iz Rihemberga 19. sept. 1900. — V naši občini se gradijo letos nove ceste. Deželni odbor je obljubil še nadaljne podpore. Posebno važna bo Braniška cesta. Mostovi, razun malenkosti na dveh potokih, so že dodelani in občine, posebno Gabrje Šmarje in Branica, željno pričakuje te ceste, ker je nujno potrebna.

Visoka vlada je zdaj vzela to cesto v posebno skrb. Določila je poleg onih 48.000 K še nadaljni znesek 54.000 K, kakor je pred kratkim sporočila g. predsedniku Jož. Pavlici. Naročila je že tudi inženirjem, da delo nemudoma speljejo. Za sedaj je razpisana dražba za 17. okt. za delo ceste Čipi—Lisjaki—Branica.

Upamo, da se prizadeta županstva: Gabrje, Šmarje in Rihenberg, dogovore še za ostalo svoto, ako bo še kaj primanjkovalo in, da bo tudi deželni zbor še kaj pripomogel.

Iz tega je pač razvidno, koliko brezpotrebne pisanja in obrekovanja je bilo proti g. predsedniku in celo od strani nekaterih odbornikov!

Iz Rihemberga nam pišejo: Ker se bliža sveto leto h koncu, in ker je zadnje romanje v Rim bilo v največjem delu v aprilu in se ni marsikdo mogel udeležiti radi spomladanskega dela, zatorej je pri nas želja, da bi se na jesen v oktobru ali novembru, zopet napravilo romanje v sveto mesto po vzgledu videmske nadškofije. Iz Rihemberga bi se jih udeležilo še več ko zadnjič. Če bi se pa ne moglo za en vlak romarjev nabrati, naj bi nas pa drugim mimogre-
dočim romarjem pridružili.

Iz Bukovice. Danes zjutraj se je blagoslovila šolska soba ter je začel v Bukovici šolski poduk. Ob 8. zjutraj bila je sv. maša katere so se udeležili šolski otroci, stariši, veliko občinstva, okr. šolski nadzornik. Pred sv. mašo imel je č. g. Ivan Rojec, kurat iz Bilj primeren nagovor; po sv. maši šla je šolska mladež v procesijo do šolske sobe, katero je gospod kurat blagoslovil. Primeren nagovor je imel okr. šolski nadzornik. Nobena vas na Goriškem ni bila gledé šole tako razkosana kakor Bukovica, kajti otroci so obiskovali šolo v Renčah, v Biljah, na Vogerskem in v Št. Petru; da je pri tem trpel poduk, obrazba in vzgoja je naravno. Upamo, da se bodo kazali kmalu dobrodejni vspehi domače šole in upamo, da bode nastavljeni g. učitelj U. Pavlica deloval tako, kakor njegova brata iz Gorice. Bog daj blagoslov!

Biljana. Dan sv. Mihaela, patrona naše obširne župnije se nam bliža. Na sploh se farani veselimo tega godu. A naše veselje ob letošnjem godu sv. Mihaela je toliko večje, ker pričakujemo prav dobro vinsko letino skoro po vseh Brdih, glede množine in glede količine

vinskega pridika. Tukaj namreč ne poznamo, hvala Bogu, še do sedaj trtne uši. Vinogradniki smo ob svojem času pridno žveplali in vitrijolili. Solnčna toplota z dežjem se nam je prav po želji vrstila. Grozdje je ostalo zdravo, debelo in mošeno. Cena vinu ne bo višja, skoro gotovo nižja od družih let. Brisko ljudstvo bi si dosti opomoglo, ako mu bode mogoče vinski pridelek hitro spraviti v kupčijo. Torej na noge, Vi hribovci, Vi bratje po krvi s Kranjskega in Koroškega. Pridite v našo deželico, na razpolago bodele imeli izvrstno kapljico.

Novo vino. — Prepovedano je prodajati mošt do 14. oktobra t. l.

V Vitovljah je na praznik M. B. dne 8. sept. začel med romarje Gabrščekov agent, ki je ljudem „Sočo“ in „Primorca“ priporočal. Vlovil ni nobenega. Ljudstvo mu je odgovarjalo: „Primorski list“ je slovenski list, „Soča“ in „Primorec“ nista več slovenska lista.

Iz Drežnice. V „Primorcu“ z dne 14. septembra t. l. št. 37. v članku „Farske laži“, prevjudno nazvani „prismojenci kapitanih“ Te upraša, Dreja, kdo si pa Ti? Kdo med nama ima več prismoje? Povej, Dreja, kje je več bode? Vse farovže pokukaš in škofovskih palač se ne bojiš, duhovnikom, veri in vernikom groziš! To vedenje Tvoje se vsem v tej občini gnjusi, in tudi starešinstvo v seji 18. to potrdi! Pokukal si tudi po strmi poti v Drežnico do nas, da bi zamešal kak neslan kvas! Dreja, res je, Ti imaš dobre noge, bistro glavo, učenost in dobro sree! Vendar to ni bilo za me, da boš duhovnom pljuval v zobe! Rekel si, „če je desetkrat posvečen, pljunca v zobe mu ne odrečem“. Ogorčenih bilo več poslušalcev od nas, a „Primorec“ piše to svoje le za kratek čas! Sveta ne dam Ti, priti v Dreženco na špas, ker bodeš izvedel še marsikaj tukaj od nas! Naš častiti gospod kurat je že tak, da vsi občinarji do smrti hoč mo ga spoštvat! Ti bolje storiš, da si pri miru, rajši ko delaš v deželi prepri! Ti, ko bi bil na strani duhovskega stanu, zagotovim Te, Dreja, da veliko ložej bi umaru! Pa Ti nimaš miru ne po noč ne čez dan, ker Te ni djanja nobenega prav nič sram! To Ti pove kapitan, zdaj v Drežnici župan!

V Drežnici, 19. septembra 1900.

Z odličnim spoštovanjem

Župan.

Kako liberalci lažejo. „Soča“ št. 104 piše, da je g. vikar Štrekelj v Vtrojbi oznanil odpustek za vse tiste, ki se udeležijo katoliškega shoda v Ljubljani.

Poizvedeli smo stvar na tanko in smo našli, da je poročilo v „Soči“ popolnoma zlagano, ker g. vikar ni niti govoril o odpustkih kat. shoda.

Dalje! V isti št. pravi „Soča“, da je pri starašinski seji v Vtrojbi, ko so govorili o udeležbi za katoliški shod v Ljubljani, rekel neki bukovski starašina v g. kuratu Rojcu: „Ne verjamem več ne kuratu in ne drugemu nobenemu, verujem le v enega samega Boga. Za v Ljubljano niso bili še nikdar odpustki razpisani, tudi sedaj političnih odpustkov nčemo.“

Poprašali smo tudi o tej stvari in sicer naravnost pri kompetentnih osebah in smo izvedeli, da je vse grda laž, kar je v „Soči“ zapisano.

Dalje! V št. 107. piše „Soča“: „Čeprav je bila udeležba na katoliškem shodu v Ljubljani velika, vendar ni bilo tistega števila, kakor na prvem shodu.“

Povedati moramo „Sočinim“ liberalcem, da res ni bilo tistega števila, ampak dva krat toliko!

Anarhisti proti bolgarskemu knezu. Čuje se, da so anarhisti veliki sovražniki bolgarskega kneza, kajti sklenili so baje — umoriti ga. V ta namen je prišlo že 50 anarhistov iz raznih delov sveta, a največ iz Italije in so imeli meseca avgusta tozadevno posvetovanje v Budimpešti. Nekateri so že odšli v Bolgarijo, da izvršijo ta sklep. Kaj je Ferdinand storil hudega anarhistom, se ne ve, znano pa je, da nič dobrega — bolgarskemu narodu, ki je prišel pod Koburžanom na rob gospodarskega propada. —

Sumljivi ljudje. V Dornbergu so te dni prijeli nekega Betterla iz Vičenze

v Italiji, — v Podgori so aretirali nekega 18-letnega Plecheisena iz Budimpešte, v Št. Petru pa nekega Brancovicha iz Trsta.

„Dante Alighieri“. Nekam čudno je dejstvo, da se je po umoru kralja Umberta še živahneje jela razvijati ona propaganda v Italiji, ki škili sem na naše Primorje. Duša tej propagandi je irredentistiško društvo „Dante Alighieri“, katerega cilji gredo za — poitalijančenjem Slovanov v Primorju in Dalmaciji potom „Leginij“ šol. Temu društvu je pristopilo že tudi mnogo italijanskega vojaštva, kar je zelo značilno.

Črtice o čebelarstvu razstavi v Celovcu o priliki 45. shoda nemško-avstrijskih in ogerskih čebelarjev. (Dalje.)

Drugi oddelki.

Drugi oddelki razstave je bil na prostem. Na dolgi mizi si videl mnogo, jako različno izdelanih panjev. Panj, to je votel drevesni čok, po Krasu se sliši tudi krklj, t. j. gladko pa kratko deblo. Panji so ali pokončnjaki kot oni dunajskega centralnega društva, ali Gerstungovci, ali Dzierzonovi dvojčaki, v katerih po dve družini, mej katerimi je mreža, bolje prezimujeta, ali panji ležeči, kot so navadni kranjski in nizki pa široki koroški krklji ali lünenburški slamnjaki s kambiskimi okvirji. Tudi škaltjice za razpošiljatev rojev in matic ter mreže, v katere se lovijo roji in izmetalnice so bile tukaj razstavljene. Izmetalnica je znašel nek major pl. Hruška, menda Štajerc. Z izmetalnico se da iztrebiti med iz satovja, ki se moj tem ne pokvari in lahko zloži. — Da zidajo čebele satovje tako, kakor čebelar hoče, je znašel bistri dr. Dzierzon okvirje, ki se v panj nastavi. Taki panji so potem umetni, s premakljivim satovjem. V okvirje so stavili najprej začetke za satovje. Ko je pa iznašel nek mizar Mehrling v Frankenthalu (umrl l. 1878) stroj, s katerim se vliwa satovje, ni treba drugega nego nastaviti v okvirje srednjo steno satu in čebele so prisiljene zidati potem povsem pravilno in po volji čebelarjevi.

Popoldne so namreč gospodje tudi praktično učili in kazali, kako se jedno ali drugo stvar dela. V tem oddelku je stal na mizi velik kup takega umetnega satovja, kakor izdeluje za prodaj M. Ambrožič iz Mojstrane na Kranjskem, Alfonsus v Döblingu na Dunaju in drugi. Tudi je stalo tu mnogo botelj likvorja in vin iz medu, dalje vosek v hlebi in več jako lepo izdelanih voščenihi sveč. Tudi pašte, kolači in razne slaščice iz medu so se tu pokušale. (Dalje prih.)

Socijalne drobtinice.

Jud povsod. Pač res! Bog tepe odpadne katoličane ravno s tem, da jih judom prepušča in daja v oblast. Ti imajo pa že vse v rokah in res komaj dihamo pod njih kruto roko. In — med demokrati kedo je najhujši? Jud! Kedo največ rogovili? Jud! Kedo dela javno menenje? Jud! Kedo ima vse kase? Jud. Kedo je uno leto gonil ves upor in krik proti slavnim govorom jezuita Pavišića v crkvi sv. Antona v Trstu? Judje in krivoverci!!

Judje so voditelji demokratov. Kakšen hrup so gnali in še ženejo, n. pr. demokrati in delavci se slavnoznanim Lassalle-om! Vedno čitamo to ime. Kedo pa je bil ta Lassalle (beri Lasalj). Bil je jud. Jud, ki je sramotno končal.

Judje imajo izvrstno dober jezik, čeravno jeclajo in brbotajo po Rebekovi krvi in so večinoma velikih zmožnosti, ki jih obračajo pa seveda le kristjanom v škodo.

Lassalle je bil framacin, prostomisljak, ki ni veroval ne v staro in ne v novo zavezo. Pisal je veliko. Je-li pa res ljubil ubogi delavski stan? Kaj še! Beremo v „Unita“, da neki delavec je bil podal svojo roko Lassalle-ju, ta pa je premišljal ali bi mu roko stisnil — iz strahu, da bi se ne umazal; kajti bil je gizdalin — pusti me v miru! — in se je oblačil vedno nališpano.

Spomlad 1864 je moral bežati iz Berlina in je šel v Genovo. Ondi se je zazijal v hčer bavarskega ministra, Heleno, ki mu je v začetku odvrčala s prijaznimi besedami, kasneje pa ga imenovala „pri-

jatelja satanovega". Pa to prijateljstvo je bilo toliko huje in res satansko, ker Helena je bila že zaročena valaskemu mladenci, po imenu Rakovica. Ta dva ljubimca sta si tedaj nasprotovala in stase slednjič streljala v dvoboju, v katerem je Lassalle dobil svinčenko v trebuh.

Prinesen v stanovanje, je tako strahovito trpel, da je z zobni blazine trgal in je s pestjo tako silovito udarjal v zid, da je meso po koscih odletelo od kosti na roki. (Kaj bo še le v peklu?) Skušali so ga spraviti v umetno spanje, on pa je v enomer tulil, kakor obseden. Poslednjič je padel v nezavest in ni spregovoril več besedice. Konečno se še enkrat neprevidoma prebudi in kriči: daj piti! daj piti! ter se zvrne mrtev na posteljo. To se je zgodilo po treh dnevih strašne boritve s smrtjo 31. velikega serp. 1864.

In — socij. demokrati tega reveža časté, malo ne, po božje! Kako so reveži zapeljani! Da bi le še začasa oči odprli! Exp.

Naša društva.

Veteranska slavnost. — V nedeljo ob 4 in pol popoldne priredi tukajšnje veteransko društvo v proslavo 400-letnice združenja goriške grofije s habsburško hišo v prostorih goriškega centralnega semenišča slavnostno zborovanje. Dnevni red: 1. Pichler: Cesarja Franca Jožefa koračnica. 2. Rosenkranz: „Moja Avstrija“, fantazija. 3. Ambrozijska himna, hvalna pesem iz 6. stoletja. 4. Govor predsednika. 5. Cesar-ska pesem. Godba vojaška. Vstop prost.

Za „Alojzijevešče“. — Prosimo čč. gg. prijatelje našega zavoda, da bi tudi letos kakor druga leta nabirali zavodu pridelke, kakor vino, sadje, žito itd. Naši gojenci so skoraj vsi ubogi in starši tožijo, da niti po 4—5 gl. na mesec ne morejo plačevati. Zavod daja tudi letos nekaterim učencem obed ali večerjo, tako, da imamo prehraniti vsaki dan do 70 ljudi. Zatorej prijatelji učeče se mladine: pomagajte nam, a Bog Vam stotero povrni.

Za kratek čas.

Spol. Učitelj: „Keterega spola je jajce?“ Učenec dolgo pomišlja, potem pa odgovori: „Gospod učitelj, tega ne morem vedeti.“ — Učitelj: „Kako to? Ali možkega, ali ženskega, ali srednjega spola?“ drugo ni mogoče. Učenec: „Res je tako; ali jaz ne morem vedeti, kaj se bo iz jajca izleglo, kokoš ali petelin.“

Tržne cene v Gorici

za 100 kg.

Pšenica	K 16—
rž	14—50
ječmon	14—25
oves	12—50
turšica	14—50
ajda	15—
fižol sladkorni (koks)	22—25
„ navadni	18—
seno	2—60
slama	2—20

Sadje sveže:

češplje	od 8—10—
breskve	14—28—
hruške, lepe, maslenke	16—20—
jabolka, cene različne	4—12—
fige	4—8—

Sadje lepo sušeno:

češplje	od 76—80—
hruške	60—80—
smokve (fige)	30—40—

Grozdje:

Namizno grozdje	od 32—38—
Navadno	18—24—

Sejmi na Primorskem.

21. sept. v Tolminu, 22. in 23. sept. v Rihenbergu (živinski semenj.)

Podpisani sprejemem za **kleparsko obrt** takoj

enega učenca

od 14. leta naprej.

Janez Kavčič, klepar,
Škofja Loka.

Josip Blokar

na trgu svetega Antona št. 11.
v Gorici.

Priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. — Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Sveče I. in II. vrste. — Vino v butilkah n. pr. Malaga, Marsala, Ciper, Burgunder itd.

Postrežba točna. Cene zmerne.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. št. 23,
(v hiši g. dr. Lisjaka)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljiveče prve in druge vrste, namreč po 1/4 kila in od 1 funta.

Razpošilja blago na vse kraje. Cena primerna, postrežba dobra.

Artur Makutz,

klepar v Ozki ulici (Via Stretta),
se priporoča slavnemu občinstvu. Izdeluje vsakovrstna kleparska dela.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici.

Gosposka ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izbiri, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce, Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

C. kr. priv.

civilni, uradniški in vojaški krojač na Travniki št. 22, I. nadstropje v Gorici.

M. POVERAJ,

priporoča p. n. občinstvu svojo izborna zalogo vsakovrstnega blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarov, obleko, sobne in dežne plašče.

Velika izber

zavratnic in ovratnikov, perila, Jäger-srajce, sploh vse k obleki spadajoče; prodaja zdravo in trpežno blago tudi na meter; vse jako po ceni.

Civ. in duhovenski povrsniki od gl. 15. — nap.

Povrsniki letni 9.—

Obleka možka 8.50

„ za dečke 1.80

Nepremočljivi havelok 9.—

Cene stalne; 5% odbitka. Vsako naročilo izvrši se točno.

Anton Fon.

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Sadjarsko in vinarsko društvo

za Brda v Gorici

Prodaja naravne in pristne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih vin:

burgundeca, rizlinga, modre frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je:

Gorica, ulica Barzellini št. 20.

Anton Obidič,

čevljar

Semeniška ulica hiš. št. 4 Gorica,
priporoča se

za raznovrstna naročila po meri za gospe in gospode.

Naročila se izvršujejo hitro.

G. Likar,

Gorica, Semeniška ulica št. 10.

Trgovina pisarniških in šol. potrebščin.

Raznovrstno papirnato blago.

Knjige: molitvene, šolske in vpisne. Tiskovine iz „Narodne tiskarne“ po enaki ceni. Preskrbuje tisk vizitnic, računov, kuverte z napisi.

Sprejema v vezanje knjige.

Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Nikaka

skrivnost ni več

napraviti si vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za napraviti po 5 litrov likerjev: Tropinovec, Absinc, Vermut, Ruski pelinovec, češki liker, Kimel po 80 kr.; Slivovec, Rum, češnjevec, Alaš, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartrause, Pilzenski liker po 95 kr. — Razpošiljam proti predplačilu v znakah ali poštne nakaznici: po poštnem povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljatelj pridenem navodilo, kako se napravi liker. Preprodajalcem, če naročijo več blaga, mnogo ceneje.

Anton Rukavina,

Trst, Via Belvedere št. 23

Anton Pečenko

Trtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Nova delavnica

cerkvenih posod in orodja.

Gorica, magistratna ulica št. 8.

Podpisani vsa si naznaniti preč. duhovščini, da je odprl novo delavnico cerkvenih posod ter se priporoča za naročbe svečnikov, svetilnic itd. v vsakovrstni kovini in v vsakem slogu po najnižjih cenah.

Ker še nima ilustrovanih cenikov, pošlje po želji preč. duhovščini obrise raznih posod in orodja.

Priporoča se tudi za popraviljanje rabljenih reči, jih zopet posebej in pozlati tako, da dobijo prvotno stanje.

Izdeluje strelovode po najboljših iznajdbah in popravlja že rabljene.

Udmi

Franc Leban,

srebrar.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. — Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloide, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

Mirodilnica (drogerija)

v Tržni ulici

v poslopu okrožnega sodišča je bogato založena

z blagom najboljše vrste

ter mare na drobno in debelo po skromnih cenah postreči kmetovalcem in obrtnikom, gospodarjem in gospodinjam in vsem zasebnikom, ki potrebujejo mirodilniškega blaga.

Posebno se priporoča cerkvenim oblastim, županstvom, uradom, šolskim vodstvom, društvom, javnim in privatnim zavodom, tvojnicam, mojstrom, trgovcem, živinozdravnikom, pirotehnikom itd. — Priporoča zlasti barve suhe in oljate, aniline in lesna barvila za obleko, bronza; pokosti (lake), sušilo, zamasko (kit), votlič, razne krede, fini cement portlandski, čopiče, ščetke, oterče za noge, šablone, zamaške, gobe, milo, sveče, vžigalice, petrolej; najfineje žveplo in bakrani vitrijol; cevi in druge reči iz kavčuka (galoše), razne soli, zdravilna zelišča, mineralne vode, cedilke, (gume), cerkveno kadilo in kot primeso dišeči storaks; razna čistila, gladila in mazila; prepase za kilo, obveze in drugo kirurško opravo, pogačo za pse; toaletno milo in drugo lepodišeče blago (parfumerije); potrebščine za fotografije itd.

